

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΩΝ: ΠΡΟΛΗΨΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Πασχάλης Χαριζάνης
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι δηλητηριάσεις (ή τοξικώσεις) των μελισσών αποτελούν μία από τις σημαντικές αιτίες απώλειας μελισσιών. Ανάλογα με το αίτιο τους ταξινομούνται σε:

A. Χημικές συνθετικές ενώσεις

1. Δηλητηριάσεις από γεωργικά φάρμακα
2. Δηλητηριάσεις από λανθασμένη χρήση μελισσοφαρμάκων.
3. Δηλητηριάσεις από κατάλοιπα βιομηχανιών.

B. Φυτικής προέλευσης

Οφείλονται στην κατανάλωση γύρης, νέκταρος ή μελιτοεκκριμάτων ορισμένων φυτών τα οποία είναι τοξικά για τις μέλισσες.

II. ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

A. Πρόληψη

Για την αποφυγή των δηλητηριάσεων θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία μελισσοκόμων-καλλιεργητών για τη θέση που θα τοποθετηθούν τα μελίσσια και για τη μέθοδο καταπολέμησης των εχθρών της καλλιέργειας που θα ακολουθήσουν, ώστε να ικανοποιεί και τις δύο πλευρές.

Η πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει να μη γίνονται αεροψεκασμοί και να εφαρμόζονται μέθοδοι λιγότερο τοξικοί για το περιβάλλον.

B. Αντιμετώπιση

Όταν ένα μελίσι δηλητηριαστεί από εντομοκτόνα και χάσει μόνο τις συλλέκτριές του, (οι μέλισσες δεν μεταφέρουν δηλητηριασμένο νέκταρ ή γύρη) εφόσον το μελίσι έχει άφθονο καλό μέλι και γύρη δεν χρειάζεται να κάνουμε καμιά ενέργεια.

Εάν το φάρμακο που εφαρμόστηκε παραμένει στο χωράφι για μεγάλο χρονικό διάστημα θα πρέπει το μελίσι να μεταφερθεί σε ασφαλέστερη τοποθεσία και ίσως θα χρειασθεί τροφοδότηση για να επιζήσει σε δύσκολες συνθήκες που θα ακολουθήσουν.

Εάν έχουν δηλητηριαστεί ο γόνος και οι οικιακές μέλισσες, το πιθανότερο είναι να έχει συλλεχθεί και "δηλητηριασμένη" γύρη, τότε εκτός από τη μεταφορά των μελισσιών σε ασφαλές μέρος, αφαιρούνται και οι κηρήθρες που περιέχουν γύρη. Στις περιπτώσεις που δεν αφαιρέθηκε η γύρη τα μελίσσια δεν προόδευσαν.

Οι κηρήθρες που περιέχουν γόνο και γύρη συγκεντρώνονται σε λίγες κυψέλες μέχρι να εκκολαφθούν οι μέλισσες. Μετά μόνο οι κηρήθρες εμβαπτίζονται στο νερό επί 24 ώρες για να ξεπλυθεί η γύρη και κατόπιν στεγνώνουμε τις κηρήθρες. Η γύρη που πιθανόν να παρέμεινε στα κελιά σκληραίνει και την αφαιρούν οι εργάτριες χωρίς να προκαλεί καμιά ζημιά.

Μπορούμε να ενώσουμε τα αδυνατισμένα μελίσσια και να τα καταστήσουμε έτσι παραγωγικά. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να αφαιρούνται οι επιπλέον κηρήθρες και οι οποίες φυσικά προστατεύονται από τη λεηλασία και τον κηρόσκορο μέχρι να ξαναχρησιμοποιηθούν.

Το άνοιγμα της εισόδου πρέπει να ρυθμίζεται ανάλογα με τη δύναμη του μελισσιού και τις καιρικές συνθήκες.